

Referat af møder i Grænseforeningens bestyrelse

Lørdag den 17. oktober 2020 kl. 10.30 til 12.00 og kl. 16.15 til 17.00 på Vingsted Centret

Der var afbud fra Steen Bo Frandsen, Lars Bjerre, Karsten Nørgaard Simonsen og Keneyan Gross. I mødet deltog Peter Bruhn Jepsen og Peter Skov-Jakobsen samt fra sekretariatet: Knud-Erik Therkelsen, Marie de Fine Licht, Lars Dysgård, Maria Strøm, Bonnie Barr, Claus Jørn Jensen, Alexander Leicht Rygaard og Anna-Lise Bjerager.

Formanden bød velkommen og der blev lavet en præsentationsrunde.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt med tilføjelse af "punkt 9 Evt. lukket møde."

2. Godkendelse af referat af bestyrelsens møde den 25. august 2020

Referatet blev godkendt.

3. Orientering ved formand Jens Andresen

Formanden orienterede om genforeningsjubilæumsarrangementerne, der så småt er startet op igen efter corona-nedlukningen, men hvis officielle program planlægges at blive genoptaget den 1. maj til 15. juni 2021. Afstemningsfesterne vil blive festligholdt igen i 2021 ligesom i år. Folkefesten i Jelling i sidste weekend i april 2021 planlægges gennemført, måske med modifikationer pga. corona-situationen. Kongefamiliens deltagelse bliver den 12.-14. juni 2021 i Sønderjylland. Præsidiets for genforeningsmarkeringen har besluttet, at festlighederne slutter, når Dannebrog sejler fra Aabenraa den 14. juni om aftenen.

Formanden orienterede desuden om seneste møde i bestyrelsen for Vesterled, hvor man arbejder på et renoverings- og udvidelsesprojekt, hvis finansiering er ved at blive afklaret.

I forhold til Minority Changemaker Programme orienterede formanden om, at højskolekurset blev aflyst i foråret 2020 pga. corona-nedlukningen. Det har hele tiden været planen at gennemføre højskolekurset i foråret 2021, men det er nu besværliggjort af, at projektleder Jens Horstmann tiltræder en anden stilling pr. 1. november 2020, at projektet skal finansieres udefra samt at Skoleforeningen og Jaruplund Højskole ønsker kurset aflyst i 2021 pga. corona-usikkerheden. Det planlægges at Maria Strøm overtager projektlederrollen fra november. Sydslesvig-udvalget søges om en bevilling til at gennemføre kurset tre gange i 2021-2023. Endelig fortsættes dialogen med Skoleforeningen og Jaruplund Højskole. Formanden understregede, at det er afgørende, at kurset gennemføres i 2021 for at al forarbejdet, der er gjort indtil nu, ikke skal gå til spilde. Bestyrelsen gav bemyndigelse til formandskabet om at følge situationen tæt og træffe beslutning.

Formanden gav ordet til Per Paludan Hansen, formand for Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), der orienterede om sit arbejde i DFS for folkeoplysende foreningers overlevelse under corona-pandemien. Statsministeren og kulturministeren har udtalt, at kultur- og foreningslivet bør holdes åbent så længe som muligt, fordi danskerne har brug for foreningerne. Mange foreninger gør en stor indsats for at tilpasse sine aktiviteter, men en del kører også træt i al bøvlet og de mange forskellige meldinger fra myndighederne om nye restriktioner, der flere gange er kommet med kort varsel. En del offentlige institutioner som fx biblioteker lukker for foreningernes muligheder for at bruge deres lokaler. DFS har været til møde med kulturministeren og fået en dialog i gang om en form for varslingsystem, der kan give mere klarhed i forhold til evt. kommende restriktioner. DFS vurderer, det er vigtigt for det danske samfund, at vi holder gang i foreningslivet. Bestyrelsen takkede for orienteringen og flere gjorde opmærksom på, at der mange steder tænkes kreativt, så meget kan gennemføres, selvom det er en udfordring, at mange, især ældre, ikke tør møde op til arrangementer af frygt for smittefare.

Formanden gav derefter ordet til Jonas Kopf, formand for Grænseforeningen Ungdom (GFU), der orienterede om GFU's generalforsamling, der efter en udsættelse blev gennemført i september. Den årlige rystesammentur for den nye bestyrelse planlægges afholdt i november, hvis corona-situationen tillader det. Der arbejdes på alternative aktiviteter for foreningens medlemmer og interesserede tyskstuderede som f.eks. at mødes og se DR's programmer om det dansk-tyske grænseland. Også blandt unge er der en del, der ikke tør møde op til arrangementer af frygt for smittefaren. GFU forsøger i øvrigt at bruge tiden til at engagere sig i Youth of European Nationalities (YEN). GFU samarbejder med Sydslesvigsk Vælgerforenings Ungdom og Slesvigsk Partis Ungdom om en stand ved Ungdommens Folkemøde, der rejser rundt i landet i oktober-november 2020. Jonas Kopf takkede for Grænseforeningens fortsatte støtte og bad om tålmodighed i forhold til foreningens udfordringer med corona-restriktionerne.

4. Orientering ved generalsekretær Knud-Erik Therkelsen

Generalsekretæren orienterede om et nyt samarbejde med Museum Sønderjylland, der går ud på at fortsætte museets genforeningsbus-rute rundt i landet den 15.11.-15.12. med en formidler fra Grænseforeningens sekretariat som tilføjelse til bussens personale. Baggrunden er, at projektet Dansk-Sydslesvigsk Skolesamarbejde har været stærkt udfordret af nedlukkede skoler og den lukkede landegrænse i foråret og derfor ikke har kunnet leve op til sine mål. Derfor overføres en del af midlerne fra projektet med godkendelse af Sydslesvigudvalget nu til det fælles projekt med genforeningsbussen.

Generalsekretæren orienterede desuden om arbejdet med at starte et nyt projekt, der skal resultere i en bog med interviews med kultur mødeambassadører, der formidler, hvordan det er at leve med en bindestreksidentitet.

Endelig orienterede generalsekretæren om resultaterne af indstikket af magasinet *Grænsen i Jyske Vestkysten* den 30.8. Indstikket har ikke ført nogle negative reaktioner med sig, men til gengæld resulteret i nye medlemmer.

5. Grænseforeningens fremtidige arbejdsområde

"Grænseforeningen er forpligtet på at oplyse om og styrke danskheden i grænselandet, specielt syd for grænsen. Som det flere gange er fremhævet af bl.a. ambassadør Friis Arne Pedersen er det en oplagt mulighed at realisere dette formål ved i samarbejde med det danske mindretal (men også det tyske) at styrke mødet, dialogen og forståelsen mellem det danske og det tyske. Herved kan Grænseforeningen både stimulere interessen for det danske mindretal og mindretal idet hele taget, og samtidig sætte et tydeligt, aktuelt og relevant fokus på mindretalenes værdi som brobyggere.

Bestyrelsen bedes på baggrund af et mundtligt oplæg ved Jens Andresen og ovenstående formulering reflektere over denne nye accentuering af dele af Grænseforeningens arbejde."

Formanden indledte punktet med et oplæg, der tog udgangspunkt i Grænseforeningens og de væsentligste sponsorerers formålsparagraffer. Sammenfattende kan formålene beskrives som støtte til det danske i grænselandet. Formanden gav udtryk for den opfattelse, at Grænseforeningen kan hjælpe mindretallet med at være brobygger mellem Danmark og Tyskland, når det samtidig styrker det danske mindretal. Det går det danske mindretal godt, idet der er stor tilslutning, god aktivitet og mange børn i skolerne. Mindretallet bærer også præg af, at det i årevis har været åbent for indmelding af folk uden forudgående tilknytning. Dette er helt i tråd med København-Bonn erklæringerne, der fastslår, at mindretalsmedlem er den, der vil være det.

Det dansk-tyske grænseland er blevet en samlet region, hvor mindretallene og flertalsbefolkningerne lever sammen på hver side af grænsen uden modsætningsforhold til hinanden. Man respekterer hinanden og har et indbyrdes godt forhold. Der eksisterer ikke længere nationale modsætningsforhold, som man kunne opleve før i tiden. Dagligt pendler mellem 12 og 14.000 mennesker over grænsen og grænseregionen er en vigtig korridor imellem Skandinavien og Europa.

Dansk kultur mødes med tysk kultur på en helt anden måde end den gjorde for årtier siden. Der er også et grænseoverskridende samarbejde på uddannelses- og forskningsområdet, som dog kunne være bedre.

Mødet imellem vores kulturer er blevet mere intenst, og det er formandens vurdering, at danskheden ikke står til at tabe i det samspil. Nærmere tværtimod. En forudsætning for at samarbejdet og samkvemmet over landegrænsen er, at vi kan forstå hinanden. Derfor er det vigtigt, at man behersker begge sprog. På den ene side må vi konstatere, at dansk kultur vinder i samspillet med tysk kultur, på den anden side er det en forudsætning, at man behersker begge sprog. Kan vi fra Grænseforeningen være med til at fremme det positive samspil over grænsen, så bør vi efter formandens mening gøre det, men der er en begrænsning i forhold til at fremme tysk sprog og kultur pga. vores og vores støtters formålsparagraffer.

Grænseforeningens største opgave er at oplyse om forholdene i grænselandet. Det er vigtigt, hvis danskerne fortsat skal ønske at støtte det danske mindretal. Dette kræver et vist informationsniveau i den danske befolkning.

Et mindretal lever ret isoleret i en fremmed kultur og er nødt til at have en tæt kontakt til moderlandet. Man skal kunne følge med i, at kulturen i moderlandet ændrer sig med tiden. Det bliver Grænseforeningens opgave i de kommende år. Mødet mellem mindretallet og danskerne i Danmark er derfor også vigtigt i årene fremover.

Endelig understregede formanden, at det er vigtigt, at Grænseforeningen fortsætter arbejdet under sloganet "for en åben danskhed". Dansk kultur har altid været påvirket udefra, fordi vi er en nation, der altid har været omgivet af livlig sejlads og har dannet en korridor mellem Skandinavien og Centraleuropa. Det ligger i vores kultur at være åben. Det at møde fremmede kulturer får én til at se på sin egen kultur på en klarere måde. Man bliver mere bevidst om sine egne værdier, når man ser på det, andre kommer med.

Mindretalspolitik er fredspolitik. Grænseforeningen skal deltage, hvor vi kan, og formidle, hvordan vi i vores dansk-tyske grænseland har kunnet omstille os fra mod hinanden til med hinanden. Et grænseland hvilende på fred og tolerance er vigtigt at formidle til resten af Europa.

Til slut understregede formanden, at det er vigtigt, at Grænseforeningen gør en indsats for at forstå og fastholde sine nye medlemmer. Bestyrelsen viste sin tilslutning til formandens holdninger i form af bifald.

6. Endelig godkendelse af bestyrelsens mundtlige beretning til Sendemandsmødet

Bestyrelsen godkendte den mundtlige beretning.

7. Gennemgang af Sendemandsmødets forløb

Bestyrelsen godkendte foreningens handlingsplan for 2021.

8. Eventuelt

Det blev aftalt at gennemgå forslag til mødekalender ved eftermiddagens bestyrelsesmøde.

9. Evt. lukket møde

Der var ikke ønske om lukket møde.

19. oktober.2020

Referat ved Knud-Erik Therkelsen og Marie de Fine Licht

Referat af bestyrelsesmødet den 17. oktober 2020 kl. 10.30 til 12.00

1. Godkendelse af dagsorden.

Den nyvalgte formand Peter Skov-Jakobsen glædede sig over Sendemandsmødets forløb og udtrykte positive forventninger til det kommende samarbejde.

2. Valg af ressourcepersoner

Per Paludan Hansen og Steen Bo Frandsen blev genvalgt for en to-årig periode. Forstander Peter Bruhn-Jepsen, Sportsefterskolen SINE præsenterede sig selv i et kort indlæg og blev derefter valgt som ressourceperson for en to-årig periode.

3. Valg af 1. og 2. næstformand

Jørgen Bruun Christensen, Nykøbing Mors blev valgt som 1. næstformand.
Per Grau Møller, Nr. Lyndelse blev valgt som 2. næstformand.

Bestyrelsen udtrykte ønske om på næste møde at drøfte relationen mellem bestyrelse og formandskab.

4. Øvrige valg

Peter Skov-Jakobsen indtræder som formand for Grænseforeningen på alle vedtægtsbestemte bestyrelsesposter i stedet for Jens Andresen.

Formandskabet blev valgt som bestyrelse for Chresten Lundegaard og hustrus Legat og Einar Ulrich og hustrus legat. Valgperioden blev fastlagt til 5 år.

Jens Andresen blev udpeget som bisidder for Peter Skov-Jakobsen i Røhsminddefonden.

5. Eventuelt

Formandskabets og bestyrelsens mødeplan blev fremlagt:

Bestyrelsesmøder:

Lørdag den 28. november 2020 kl. 10.30 – 14.00 + frokost frem til kl. 18.00. Bispegården.

Mandag den 15. marts 2021 kl. 15.00 til 21.00 på Hotel Severin.

Fredag den 27. august 2021 kl. 16.00 til lørdag den 28. august kl. 13.00 i Sydslesvig.

Lørdag den 27. november 2021 kl. 10.30-14.00 + frokost. København.

Møder i formandskabet:

Mandag den 26. oktober 2020 kl. 17.00 til 21.00 på Hotel Severin

Tirsdag den 12. januar 2021 kl. 17.00 – 21.00 på Hotel Severin.

Tirsdag den 2. marts 2021 kl. 17.00 – 21.00 på Hotel Severin.

Mandag den 12. april kl. 17.00-21.00 på Hotel Severin.

Torsdag den 3. juni 2021 kl. 17.00-21.00 på Hotel Severin.

19. oktober 2020

Referater ved Knud-Erik Therkelsen og Marie de Fine Licht